

Koger Tamás (1934–2003)

Koger Tamás, aki a nagy nemzedék egyik utolsó képviselője volt Komárom-Esztergom megyében, nincs többé közöttünk. Ismét eggyel csökkent azok száma, akik tudták még, mi volt a fizetőhely és láttak könyvtárládát.

A budapesti tanárképző főiskola frissen indított könyvtár szakán végzett 1954-ben, és a komáromi járási könyvtárban kezdett dolgozni. Jöttét nagy várakozás előzte meg, hiszen ő volt az első a megyében, aki nappali tagozaton szerzett felsőfokú képesítést. A járási könyvtár igazgatójaként alaposan megismerte a községi könyvtárak helyzetét, a könyvtárosok gondjait, és ezt munkája során mindig figyelembe vette. Ezért is szorgalmazta, szervezte később fáradhatatlanul az alapfokú könyvtárosi tanfolyamokat, pontosan tudva, mely ismeretekre van szüksége egy-egy kis könyvtár vezetőjének. Még a komáromi könyvtárban készítette elő az ácsi mintakönyvtár kialakítását, amivel megindult a megyében a községi könyvtárak tárgyi feltételeinek javítása. E folyamatot már az egész megyében irányította, 1960-ban ugyanis a megyei könyvtár munkatársa, rövidesen igazgatóhelyettese és a módszertani osztály vezetője lett. A mintakönyvtár mozgalom keretében részt vett a könyvtári bútorok tervezésében, a berendezések kialakításában.

A tájékoztatás fontos eszközének tartotta és súlyának megfelelő gondossággal szerkesztette a megye hálózati híradóját, a Komárom Megyei Könyvtárost.

Ha valaki belelapoz a régi számokba, minden bizonnyal meglepődve tapasztalja, hogy a kiadvány minden apró részletre kiterjedően tükrözi a megye könyvtárainak legfontosabb eseményeit. Nemcsak az időszerű feladatokról szól, hanem a megvalósításban is igyekszik segítséget nyújtani, és formailag is igényes. Az akkori – ma már szinte elképzelhetetlen – eszközök ellenére illusztrációkkal oldotta a szöveg egyhangúságát. Gyűjtötte a felhasználható képeket, a sormintákat, elválasztó jeleket, és sok-sok éjszakába nyúló estét áldozott arra, hogy a megjelenő számok az akkori lehetőségekhez képest igényesek, szépek legyenek. A híradó sajátossága volt a személyi hírek közlése: az új és az eltávozott dolgozók, a szervezett képzésben részt vevők neve, még a házasságkötések és a könyvtáros csemeték születési adatai is megjelentek. Tudta, amíg a hosszabb írások a könyvtári munkát segítik, addig a személyi hírek a könyvtáros társadalom összetartását erősítik. Ez utóbbi

miatt tartotta fontosnak a könyvtáros egyesületet és a szakszervezetet is.

Munkájához tartozott a kapcsolatok ápolása. Ő tudta a legtöbbet a megye szakszervezeti könyvtáriról, a különböző művelődési intézményekről. Nagyon fontosnak tartotta a helyi tanácsokkal való kapcsolattartást. Kezdeményezte, hogy a testületek ismerjék meg a helyi könyvtárak munkáját, igényeljék a könyvtárosok beszámolóit. Ezekben az üléseken ő is gyakorta megjelent, hangsúlyozta a művelődés, önművelés fontosságát, ebben a könyv semmivel sem pótolható szerepét. Ilyenkor sem nézett az órájára. És, mert kötött munkaidőben dolgoztunk, másnap reggel ugyanúgy jött be a munkahelyére, mintha előző nap négy órákor hazament volna.

A könyvek szeretete, a nyomdász édesapa emléke is vezette, amikor 1974-ben megszervezte a könyvtárban a Szinnyei kört, a szép könyvet szerető, a helyi kutatásoknak fórumot adó közösséget, amely – ha tartalmában valamelyest módosult is – napjainkban is működik.

Több mint két évtizedes könyvtárosi munka után döntött úgy, hogy kipróbálja magát más területen is. A Családi Intézet vezetője lett, de a könyvtártól nem sokáig tudott távol maradni. Két év múlva már ismét a szakmában dolgozott, a Bányász Körzeti Könyvtár igazgatóhelyettese, majd Horváth Géza nyugdíjba vonulása után a megyei könyvtár igazgatója lett. Munkája során a jó hagyományok megőrzésére törekedett.

A betegsége 1990-ben nyugdíjba kényszerítette, de a munkától nem tudott megválni. Szervezője, vezetője, mozgatója volt a megyei cukorbeteg társaságának, segítve sorstársait az életmód megváltoztatásában. A betegség mellett, annak ellenére is teljes életet élt, és ebben erősítette társait is. Természetesen a könyvtári munkát sem hagyta abba teljesen. A kórházi ágyak mellett fel-feltűnt szálas alakja, szávaival, a figyelmet lekötő olvasmányok ajánlásával segítette a betegek gyógyulását.

Szinte mindig második emberként, csöndesen, a háttérben dolgozott. A bélyeggyűjtéstől a történelemig nagyon sok minden érdekelte. Folyamatosan bővítette ismereteit különböző szaktanfolyamokon, amikor csak lehetősége volt rá. Bizonyára kevesen tudták róla, hogy ifjú korában versenyszerűen kerékpározott. Jó ember volt, mondta róla egy ismerőse, értesülve a hírről. Igen, ő elsősorban jó ember volt. Mindenkinek jót akart tenni, ha kellett, közvetített, csillapította az indulatokat. Közvetlen volt, nyitott, örömet, bánatát megosztotta munkatársaival. Munkásságáról az általa írott cikkek, tanulmányok és a korszerűsített könyvtárak vallanak. Emlékét szívünkben őrizzük.

Takács Anna